

47. ČÍSLO / VII. ROČNÍK

7 Kč (8,50 Sk)

21. LISTOPADU 1999

Z obsahu:

**Úkol snížit mezi-
národní zadlužení
chudých zemí**

Jan Pavel II.
při generální audienci
3. 11. 1998
– strana 2 –

Slavnost Krista Krále

Alfons Benning
– strana 4 –

Sv. Klement I.

papež, mučedník
a církevní Otec
– strana 5 –

**Homilie při zasedání
Německé biskupské
konference ve Fuldě**

23. 9. 1999
Joachim kardinál
Meisner
– strana 6 –

Očistec – předsíň nebe

Andreas Laun, světitel
biskup v Salcburku
– strana 7 –

**Dopis Svatého otce
seniorům**

– strana 8 –

**Na konci života
budeme posuzováni
podle lásky**

Zkušenost s životem
po životě
– strana 10 –

Úkol snížit mezinárodní zadlužení chudých zemí

Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít... (Mt 25,34n).

Biblická analogie

Tato slova evangelia nám pomáhají, abychom konkretizovali své úvahy o lásce, neboť nás vybízejí, abychom ve shodě s pokyny listu *Tertio millennio adveniente* postavili do středu pozornosti některé směry úkolů, které obzvláště souznějí s duchem Velkého jubilea, které se chystáme oslavovat. K tomuto účelu je vhodné připomenout biblické milostivé léto. Je popsáno v 3. knize Mojžíšově v kap. 25 a z určitého hlediska znovu probírá a vyjadřuje úplnějším způsobem funkci sobotního roku (srov. vv. 2–7.18–22), který je rokem, v němž je třeba upustit od obdělávání půdy. Milostivé léto přichází po období 49 let. I pro ně je charakteristické zdržení se obdělávání půdy (srov. vv. 8–12), ale přináší s sebou dva příkazy ve prospěch Izraelitů. První se týká znovunabytí vlastnictví pozemků a budov (srov. vv. 13–77.23–34); druhý se týká osvobození izraelského otroka, který byl prodán kvůli dluhu vlastnímu soukmenovci (srov. vv. 39–55).

Křesťanské jubileum, které se začalo slavít z podnětu Bonifáce VIII. v roce 1300, má svou specifickou formu, ale nechybí zde obsahy, které se odvolávají na biblické milostivé léto.

Hledisko společného dobra

Pokud jde o vlastnictví nemovitého majetku, příkaz biblického milostivého léta se opírá o zásadu, podle které *země patří Bohu*, a proto je dána **k užítku celé společnosti**. Pokud Izraelita prodal svůj pozemek, v milostivém létě mu bylo dovoleno, aby se vrátil do jeho

vlastnictví. *Země nesmí být prodávána bez práva na zpětnou koupí, neboť země je moje. Vy jste u mne jen hosté a přistěhovalci. Proto po celé zemi, jež bude vaším vlastnictvím, zajistíte možnost zemi vyplatit (Lv 25,23n).*

Křesťanské jubileum se odvolává se stále větším vědomím na sociální hodnoty biblického milostivého léta, které chce interpretovat a uvést do současných souvislostí tím, že má na zřeteli potřeby společného dobra a univerzální určení pozemských statků. Právě v této perspektivě jsem v *Tertio millennio adveniente* navrhl, aby jubileum bylo prožíváno jako »vhodná doba uvažovat mezi jiným o **snížení, ne-li dokonce o vymazání mezinárodního dluhu**, který zatěžuje budoucnost mnoha národů.« (TMA 51)

Začarovaný kruh

Pavel VI. v encyklice *Populorum progressio*, věnované tomuto problému typickému pro tolik zemí ekonomicky slabých, potvrdil nezbytnost dialogu mezi těmi, kteří poskytují prostředky, a těmi, jimž jsou určeny, a to tak, aby se tyto příspěvky posuzovaly nejen podle velkodušnosti a možnosti jedněch, ale také podle skutečných účelů a potřeb a možnosti vynaložení těch druhých. Krajiny, které jsou na cestě rozvoje, se již nevystaví riziku zatížení dluhy,

jejichž splácení končí tím, že spotřebuje největší část jejich zisků.« (PP 54) V encyklice *Sollicitudo rei socialis* jsem musel poznamenat, že bohužel změněné okolnosti, ať už v zadlužených zemích nebo na mezinárodním finančním trhu, vytvořily situaci, že samo financování se stalo **»kontraproduktivním prostředkem«**, ať už proto, že zadlužené země, aby dostály závazkům plynoucím z dluhu, vidí nezbytnost exportovat kapitál, který by nezbytně potřebovaly ke svému růstu nebo přímo k udržení své životní úrovně, anebo proto, že ze stejného důvodu nemohou obdržet nové nezbytné finanční prostředky (n. 19).

Nezbytnost etických principů

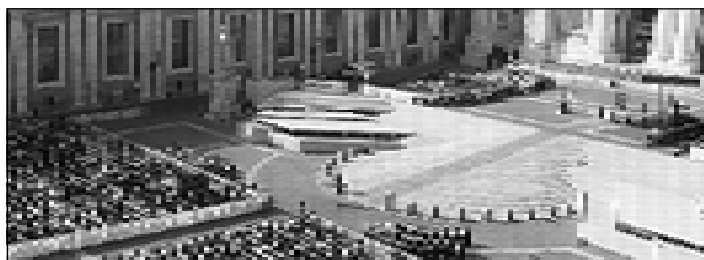
Problém je komplexní a nese snadno řešitelný. Musí být nicméně jasno, že nemá charakter pouze ekonomický, ale zahrnuje základní etické principy a ty by měly najít prostor v **mezinárodním právu**, aby mohl být problém projednán a přiměřeně řešen ze střednědobé i dlouhodobé perspektivy. Je nutno aplikovat **»etiku přežití«**, která by upravovala vztahy mezi věřiteli a dlužníky, a to tak, aby dlužník v obtížích nebyl tísněn nesnesitelným břemenem. **Je třeba se vyvarovat protiprávních spekulací**, které se zaměřují na taková řešení, při nichž ti, kteří poskytují, jsou lépe zajištěni, a ti, kteří přijímají, se cítí zavázáni, aby prováděli ve svých zemích globální reformy, pokud jde o aspekt politický, byrokratický, finanční a sociální (srov. Papežská komise *Iustitia et pax*: Ve službách lidské společnosti. Etické snížení mezinárodního dluhu II.).

Dnes v souvislosti s »globalizovanou« ekonomikou se problém mezinárodního dluhu stává ještě ožehavější, ale sama »globalizace« vyžaduje, aby probíhala cestou **solidarity, pokud nechce jít vstříc všeobecné katastrofě**.

Bohatství do služeb společného dobra

Právě v souvislosti s těmito úvahami vnímáme takřka všeobecné naléhání, které k nám přichází z posledních synodů, od mnoha biskupských konferencí i od jednotlivých bratří biskupů stejně jako od širokých reprezentací řeholníků, kněží a laiků a vyzývá nás obrátit se s důraznou výzvou, aby byly částečně nebo úplně prominuty dluhy uzavřené na mezinárodní úrovni. Zvláště vymáhání dluhů s přehnanými úroky by vyvolalo politická řešení, která by nakonec vedla k hladu a zbídačení celých národů. Tato perspektiva solidarity, kterou jsem měl možnost naznačit v *Centesimus annus* (srov. n. 35), se stala ještě naléhavější ve světové situaci posledních let. Jubileum představuje vhodnou **příležitost pro gesta dobré vůle**: bohaté krajiny ať dají najevo důvěru, pokud jde o ekonomické ozdravení nejchudších národů; pracovníci trhu ať pochopí, že v závažném procesu ekonomické globalizace se nikdo nemůže zachránit sám. Gesto dobré vůle prominout dluhy nebo je alespoň snížit nechť je znamením nového způsobu, jak postavit bohatství do služeb společného dobra.

L'Osservatore Romano
4. 11. 1999
Mezititulky a výraznění
redakce Světla

Království lásky a života

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní slavnosti

**Posadí se na trůn slávy
a oddělí jedny od druhých**

Dříve než se Ježíš vydá do rukou hříšníků, aby podstoupil v ponížení muka a smrt, chce obrátit tvou pozornost ke svému návratu, kdy se ti zjeví na trůně své slávy. Nesmíš proto dnes chybět mezi jeho učedníky.

Co je trůnem jeho slávy? Je to dílo spásy, které vykoná, *když sám sebe přinese v oběť*,⁽¹⁾ aby obnovil své *království pravdy a života, království spravedlnosti, lásky a pokoje*.⁽²⁾ Ježíš zasedne ve slávě, až pokornou službou v utrpení, *svou smrtí přemůže smrt. Vzal na sebe hříchy celého množství lidí. Nyní se objeví podruhé, aby přinesl spásu těm, kteří na něho čekají*.⁽³⁾

Spolu s našimi hříchy vzal Ježíš na sebe i jejich důsledky. Jestliže my *umíráme v Kristu*,⁽⁴⁾ pak také Kristus umírá v nás. To není pouhá metafora. Syn člověka skutečně trpí ve všech trpících, strádá ve všech strádajících a umírá v umírajících. Jestliže dnes popisuje své konečné vítězství nad *posledním nepřitelem*, kterým je *smrt*, ukazuje, že jediný způsob, jak přemoci smrt, je láska. *V něm byl život a ten život byl světlem lidí*.⁽⁵⁾ *Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska*.⁽⁶⁾ Bez lásky není světla ani života. Život bez lásky je sám o sobě rouháním proti Bohu, který je Láska. *Soustředění na sebe je Bohu nepřátelské, neboť se nechce ani nemůže podřídít Božímu zákonu*.⁽⁸⁾

To je předmětem jeho slavného soudu.

Budou před ním shromážděny všechny národy, aby je soudil podle jejich lásky. Tehdy budeš svědkem jeho definitivního vítězství nad *všemi možnými knížaty a mocnostmi*, které nesloužily lásce. Před jeho majestátem se rozplyne jako pára všechna moc, na které si zakládá tento svět. Všichni se přesvědčí, že *nic není skrytého, co by nebylo zjeveno*.⁽⁵⁾ Ke každému z tohoto nespočetného zástupu budeš mít stejně blízko, blíže, než kdybyste zde na zemi stáli proti sobě tváří v tvář. Poznáš zcela důvěrně všechny své předky nejen pokud jde o tvůj tělesný původ, poznáš i všechny předky svého duchovního života, kteří se od počátku jakýmkoliv způsobem podíleli na tom, že se ti dostalo poznání spásy.

Ale i ty budeš poznán a sám poznáš všechny ty, kteří jsou tvými potomky, všechny, kterým jsi prospěl a posloužil svou trpělivou pra-

ci, svou nejskrytější modlitbou a obětí, koho zachránilo tvé dobrodiní, komu pomohlo tvé slovo a tvůj dobrý příklad.

Vítězný Král a nejvyšší soudce vystupuje jako obhájce i těch nejposlednějších a stíhá ty, kteří jej nerozpoznali ve svých bratřích a byli bezcitní vůči jeho utrpení, které na sebe přijal dobrovolně spolu s těmi, kteří trpí. Sobectví nedovoluje vidět to, co je třeba vidět: Ježíše Krista v každém bližním.

Jestliže neodvolatelné odsouzení Krále slávy stíhá všechny, kteří nepomohli bližním, když strádali hladem a žízní, co se stane s těmi, kteří hlad a žízeň, bídu a nouzi lidí zapřičinili? Jestliže jeho odsouzení stíhá ty, kteří neposkytli strádajícím to, co potřebují k životu, co se stane s těmi, kteří způsobili, že lidské životy byly zmařeny? Jestliže jeho odsouzení platí všem, kteří nepřijali pocestného, co udělá s těmi, kteří způsobili, že nebylo přijato dítě, které mělo vstoupit na tento svět?

Jas božské pravdy rázem oddělí od sebe služebníky života a služebníky smrti. Zatímco láska poznamenává člověka znamením Boží krásy a života, egoismus deformuje Boží obraz v člověku na odpornou karikaturu, jejímž pravzorem je odvěký Odpůrce. *Podle toho se rozeznají děti Boží a děti ďáblův: kdo nemiluje svého bratra, není z Boha*.⁽⁹⁾ Před trůnem Kristovy královské slávy spatříš sám sebe a dokonaleji než v zrcadle se budeš dívat v radostném úžasu na svou nevýslovnou krásu nebo s největším odporem na svoji nesnesitelnou ohavnost.

A tak bude na každém z celého jeho vzeření naprosto zřejmé, kam patří, zda patří mezi *ovce*, nebo mezi *kozly*. Poneseš na sobě výmluvné a jasné znamení své příslušnosti a půjdeš pak za tím, koho sis v životě vyvolil, buďto za Dárcem pravdy života, nebo za otcem lži a smrti.

Pro všechny bylo *od založení světa připravené království*. Protože je to království *lásky a života*, Ježíšovi *nepřítel* bez srdce a bez úcty k životu do něho nemohou vstoupit. *Budou mu položeni k nohám*, aby byli definitivně a navěky prokleti a vyloučeni ze společenství živých: *Odejděte ode mne, prokletí, do věčného ohně připraveného ďáblu a jeho andělům*.

Neodcházej, dokud si nevyprosíš od Krále lásky a života pomoc, aby celý zbytek tvého života byl kajícím bojem lásky proti sobectví.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Žid 7,27; ⁽²⁾ srov. dnešní preface;

⁽³⁾ Řím 9,28; ⁽⁴⁾ srov. Kol 2,20;

⁽⁵⁾ Jan 1,4; ⁽⁶⁾ 1 Jan 4,8;

⁽⁷⁾ Mt 10,26; ⁽⁸⁾ Řím 8,7;

⁽⁹⁾ 1 Jan 3,10.

Liturgická čtení

1. čtení – Ez 34,11–12.15–17

Tak praví Hospodin: „Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Jako se pastýř stará o své stádo, když je mezi svými rozptýlenými ovce, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase. Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek – praví Pán, Hospodin. Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené, obvážu zraněné, posílím slabé, budu střežit tučné a silné, pást je budu svědomitě. Co se pak týká vás, moje stádo – tak praví Pán, Hospodin – budu soudit mezi ovci a ovci, mezi berany a kozly.“

2. čtení – 1 Kor 15,20–26.28

Bratři! Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus; pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otci a až zlomí vládu všech možných knížat, mocností a sil. On totiž musí kralovat, „dokud mu (Bůh) nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám“. Jako poslední nepřítel bude pak zničena smrt. A až mu bude všecko podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu to všecko podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem.

Evangelium – Mt 25,31–46

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: „Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.“ Spravedliví mu na to řeknou: „Pane, kdy jsme tě viděli hla-

Pokračování na str. 5

Slavnost Krista Krále

Název dnešní slavnosti může být snadno pro někoho překážkou v přístupu k tajemství, které slavíme. Slyšíme »Krák«, a myslíme na celý aparát moci (nebo také bezmoci), jaký potřebují vládcové tohoto světa. Slyšíme »Krák«, a myslíme na lesk a pompu minulých století, které nepřekaly pomíjivost času.

Pro mnohé je tento svátek hádankou, když slyší, že Kristus je Král, a přece s ním bylo tak zle nakládáno a byl přibit na kříž. Nesestoupil s kříže, nýbrž umírá bezmocně v hrozných mukách. Ale on není Králem navzdory kříži, ale právě **skrze** kříž, protože vydal svůj život za mnohé. Skrze něho jsme dosáhli smíření s Bohem, odpuštění a pokoje.

V jedné katolické nemocnici požadoval před časem pacient, který náležel k jinému vyznání, aby byl z pokoje nemocných odstraněn kříž. Zdůvodňoval to tak, že už nemůže snést

pohled na ztrápeného a zmučeného Krista. Ve skutečnosti Král na kříži je výzvou, je nesnesitelný, jak řekl pacient, když pomyslíme na příčinu: ten, který tam visí na pranýři kříže, trpí za nás, kvůli nám, protože my všichni bez výjimky jsme hříšníci a jsme vinni. Primář (který sám nebyl křesťanem) nakonec žádost pacienta zamítl vzhledem ke staletému konfesnímu charakteru této nemocnice.

Evangelium hovoří o Kristu jakožto o **Králi na kříži**. Vedle několika málo věrných stojí pod křížem vedoucí osobnosti národa: vysmívají se mu a urážejí ho. Ke sboru rouhačů se připojují vojáci, zevlouni a kolemjdoucí. Čtou na kříži nápis: *Toto je židovský král. To, co má být důvodem jeho ukřižování, je ve skutečnosti plná pravda.* Jeden ze spoluukřižovaných to musel přinejmenším tušit. Vidí, že Ježíš trpí bezpráví, a prosí Mesiáše – Krále na kříži – aby ho navzdory jeho hříchu přijal do svého království. U něho se nejedná o výsměch, nýbrž o prostou a jednoduchou víru, se kterou se obrací na Krista. A Pán mu slibuje v poslední hodině pozemského života spásu a život v království svého Otce.

Král na kříži je **ukřižovaný Mesiáš**. To bylo pro každého jasné v oné hodině, kdy má před hulákajícím davem zbičován, poplivaný, pokořený a zkrvavený, s trnovou korunou na hlavě odpovědět na otázku: *Tedy ty jsi král?* Ježíš souhlasně odpovídá a dodává: *Moje království není z tohoto světa.* Jeho království spočívá v tom, že vydává svědectví pravdě, bez »když«, bez »ale«, bez kompromisů. Jeho úkolem je shromáždit lidi v pravdě. Jen v tomto smyslu je *Králem králů a Pánem pánů* (1 Tim 6,15).

Ježíšovo království není žádná vnitrosvětská utopie ani ideologie. Uskutečňuje se tam, kde je živá láska k Bohu a k bliž-

ním. Kde se tak děje, tam již nyní zavládlo Kristovo království: *království svatosti a milosti, království spravedlnosti, lásky a pokoje*, jak se zpívá v dnešní prefaci.

První mezi apoštoly později vyznává ve svém listě: *Nedržel jsem se v té věci nějakých chytřáckých vymyšlených bájí. My jsme na vlastní oči viděli jeho moc a velikost* (2 Petr 1,16).

Co bylo na kříži bezmocností a smrtí, to se silou zmrtvýchvstání změnilo ve slávu. A pohledem naděje na konečné naplnění Ježíšovy vlády končí dávné vyznání víry: *A znovu přijde ve slávě soudit živé i mrtvé.* On bude na konci časů všechno ve všem (srov. 1 Kor

Vejdi do ran ukřižovaného Krista. Tam se naučíš hlídat své smysly, budeš mít vnitřní život a budeš neustále obětovat Otci utrpení našeho Pána i Marie, abys splatil dluhy svoje i dluhy všech ostatních lidí.

Josemaría Escrivá

15,28) a jeho království nebude konce. S celou církví na celém světě můžeme dnes jásat: **Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus vládne všem.**

Alfons Benning

Z-sks- 47/98 přeložil -lš-

Emigrace

Problém přistěhovalců je dnes celosvětovým problémem. Každý »přistěhovalce« je nejdříve »vystěhovalcem«. Země, ve které dosud žil, mu z toho nebo onoho důvodu nevyhovuje, a hledá svůj nový domov v jiné zemi. Jsou země, které lidé masově opouštějí, a jiné, které masově vyhledávají. V zemích, které lidé houfně opouštějí, došlo zpravidla k politickým a hospodářským změnám, které se pro mnoho lidí staly nesnesitelné. Země s největším přílivem přistěhovalců lákají svou vysokou životní úroveň a nabízenými možnostmi.

Současná epocha je však také dobou velké emigrace duchovní. Boží království se pro mnohé stalo »nežádoucí zemí«. Mluvme-li v jejich přítomnosti o Bohu, cítí se nemile dotčeni a zavádějí řeč na jiné pole. Dříve jsme se s takovými reakcemi setkávali, když se řeč stočila na něco neslušného. Co se to s námi stalo? Je to snad urážlivé, když děti hovoří s láskou a úctou o svém Otci a tvorové s vděčností o svém Tvůrci? Začali jsme se stydět za to, když

zařazujeme Boha do středu svého myšlení a konání?

Mnoho se mluví o lidských právech. Ale od počátku existovala také práva Boží. Zdá se, že jsme to začali zcela přehlížet. Stala se pro nás nesnesitelnou myšlenka, že bychom se měli s Bohem setkávat s úctou a láskou. Vyhýbáme se jeho království jako něčemu nebezpečnému, co nás přímo ohrožuje.

Sociologové nám předkládají údaje o rostoucím počtu těch, pro které Bůh neznámá vůbec nic. Jedna západoněmecká strana si jako volební heslo vybrala slogan: *Bůh v naší zemi ztratil většímu.* Kdo zde vlastně ztratil? Bůh, nebo člověk?

Zatímco lidé emigrují z »Božího království«, zabydluje se mezi námi jiné království. Urážky proti Boží svatosti jsou stále otevřenější, drzejší, frivolnější. Obracují se přímo proti náboženským symbolům a obsahům. Česká republika, která zaostává za okolním světem v každém ohledu, má hrdý primát ve své bezbožnosti. Nejenže na samém začátku své existence byl pro ni nesnesitelný pohled na historicky

INRI

Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dává život za své přátele.
Evangelium sv. Jana

Sv. Klement I.

papež, mučedník a církevní Otec

Freska z r. 1295 v klášteře sv. Klementa v Ochridu v Makedonii

a umělecky vzácný symbol na Staroměstském náměstí, ale ani dnes, v době halasně proklamované tolerance, nesnese ani pomyslení, že by barbarské zničení mariánského sloupu mělo být napraveno, a proto je pro ni nesnesitelný i nápis, že sloup bude jednou obnoven. Ve skutečnosti za touto emigrací z Božího království stojí destruktivní a agresivní potenciál ďábelské strategie. Nevěra a lhostejnost, utápějící se v sebeuspokojujícím konzumismu, neklade urážkám Boha žádné překážky.

Ale kde skončilo Boží království, tak začíná království

temna: necudnost, loupeže, vraždy, podvody, násilí až k sexuální perverzi, zneužívání dětí a vraždění nenarozených a slabých. Až 70 % obsahu televizních novin tvoří zprávy a podvodech a neslýchaných zločinech, jejichž aktéři se rekrutují ze všech vrstev společnosti, od shora až dolů. Ruský básník Alexander Solženicyn po mnoha zkušenostech to vyjádřil stručně a jasně: **Lidé zapomněli na Boha. Odtud pochází všechno neštěstí.** Marně hledá dobrou vládu národ, který odmítl nejmoudřejší nadvládu nejvyššího Krále.

-ros-

Je patronem měst Sevilla, Aarhus s Compi'gne a patronem, který pomáhá při dětských nemocích, povodních a bouřích.

Kostel sv. Klementa v Římě leží na ulici vedoucí od Kolosea k Lateránskému paláci a patří k nejdůležitějším církevním stavbám vůbec, neboť je na něm dochován charakter původních raněkřesťanských bazilik. Stavba, která zvenčí působí nenápadně, stojí nad nejstarším shromaždištěm křesťanů v Římě na místě rodného domu Klementa I., který byl třetím nástupcem apoštola Petr na papežském stolci.

Nad spodním chrámem, který byl znám již ve 4. století, byl v r. 1108 vybudován horní chrám a dolní byl dlouho zapomenut, až jej v r. 1857 znovu odkryli a uvolnili.

Klement Římský se narodil v polovině 1. století a byl vychován v pohanství. Jednoho dne slyšel kázání apoštola Barnabáše a našel tak to, co hledal. Dal se od Barnabáše pokřtít a dovést k Petrovi. Ten si Klementa velice vážil a označil jej za svého nástupce na papežském stolci.

Po Petrově smrti se však Klement zdráhal být nástupcem velkého apoštola. Tak byli zvoleni nejdříve Linus a Kletus a teprve v r. 88 na nátlak kléru

Chceme Bohu sloužit s čistým srdcem. Pak budeme spravedliví. Když však nevěříme Božím zaslíbením a nesloužíme mu, budeme nešťastní. Nešťastní jsou lidé se dvěma dušemi, kteří váhají a říkají: To všechno jsme již slyšeli za doby našich otců.

Musíme se bratři, konečně obrátit a rozjimat o tom, co je dobré. Neboť máme v sobě mnoho hlouposti a zloby.

Klement I.

nastoupil Petrův úřad, jak si to první papež přál. O jeho pontifikátu se nedochovaly žádné zprávy.

Legenda vypráví, že Klement byl na konci 1. století poslán císařem do vyhnanství a musel pracovat při stavbě mostu v Chersonesu na Krymu. V lomu, kde lámali kámen, byl velký nedostatek vody a trestanci umírali žízni. Když Klement viděl, jak na jednom místě ovce hrabe kopytem, vyhloubil rukama jamku, a ihned vytryskl pramen vody. To císaře rozhněvalo, dal mu na krk přivázat kotvu a shodit ho do Černého moře spolu s dalšími novokřtělci.

Sv. Cyril našel ostatky sv. Klementa a přinesl je nejdříve na Moravu, a pak v r. 867 do Říma a uložil je ve starobylé bazilice sv. Klementa.

Liturgická čtení (pokračování ze str. 3)

dového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě? Král jim odpoví: „Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.“ Potom řekne těm po levici: „Pryč ode mě, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.“ Tu mu na to řeknou také oni: „Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?“ On jim odpoví: „Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.“ A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“

Homilie při zasedání Německé biskupské konference ve Fuldě 23. 9. 1999

Slovo »misie« se stalo cizím slovem i v naší běžné církevní řeči. Misie v dalekých zemích byla potlačena pojmem »rozvojová pomoc«. To je znamením, že ve vnitřním životě Církve není něco v pořádku. Misie je plodem kontemplanace. Neboť jen ten, kdo je ochoten předávat dále svou víru, je schopen ji také sám udržet. Kdo tuto touhu nepociťuje, ten víru během svého života zcela jistě sám ztratí.

Církev, která se stará jen o sebezáchovu, je určena k zániku. Jen Církev, která je ochotna nést svou víru do celého světa, má budoucnost. Misionářská církev je vždy církví na postupu. Církev, která hájí sebe, je církev na ústupu. Misionářskou je pouze ta církev, v níž se každý cítí být misionářem. Abychom vykonávali misie, nemusíme odjet do dalekých zemí. Stačí vyjít na ulici. A možná že ani nemusíme vycházet na ulici, protože mezi našimi vlastními čtyřmi stěnami, ve vlastní rodině panuje misijní situace.

Církev, požehnaná radostnou zvěstí, potkává ve světě nejen různé formy bludného učení, ale potkává dnes v celém světě obzvláště nevěru. Tak jako vymírání lesů postihlo takřka všechny délky a šířky naší ubohé zeměkoule, tak se šíří ateismus jako temný mrak nad naší zemí. Zemí pokrývá ztměnění, ale vzhází jí světlo radostné zvěsti, která byla svěčena do našich slabých srdcí a rukou.

Misijním programem Církve je a zůstává Kříž. Církev je, jak ukazuje Kříž, poslána do celého světa, na východ i na západ, na sever i na jih. Nejsme žádná zemská církev omezená politickými hranicemi. Jsme světová Církev poslaná do celého světa, aby šla ke všem národům a hlásala jim radostnou zvěst. Kříž je naším misijním programem, misijní metodou je však

svatě Třídění, svatě tři dny celého církevního roku. Velký pátek jako den odevzdání a oběti, Bílá sobota jako den solidarity s ateisty a velikonoční neděle jako den milosti. Misijní metoda Církve se uskutečňuje těmito třemi kroky: sebeobětování, solidarita a milost.

Velký pátek je den sebeobětování

Jako Otec miloval mne, tak jsem já miloval vás (Jan 15,9). Toto **tak**, tato míra Boží lásky je mírou misii v celém světě, jako Kříž ukazuje na východ i na západ, na sever i na jih. Kdo cítí dotyk této Boží lásky, upadne do podobné bezmezné lásky k lidem, a to jej pudí, aby šel za druhými. »Hledej druhé«: pod tímto imperativem se uskutečňuje křesťanská existence.

Pán přichází do našeho světa, ON z něho nevychází. A Pán v tom neustává, nýbrž stále vytrvale pokračuje. Žije z pramenů, které jsou lidem neznámé, totiž z lásky Otcovy. Proto se nám jeví jako nepřiměřený, nečasový, nmoderní. Proto je druhým podezřelý. Zdá se jim, že je zpochybný. Nehodí se do jejich životních modelů. Proto jej chtějí odstranit. Osud Krista je vždy osudem křesťanů.

Žijeme z pramenů, o kterých druzí nemají potuchy. Řídíme se principy, které jsou druhým neznámé. Proto jim připadáme cizí, jiní, překonaní. Je to úděl lidí zítřka, že jsou lidem dneška cizí. My nejsme včerejší, my jsme zítřejší. Je k tomu třeba vši odvahy, abychom unesli toto napětí, abychom vydrželi kříž nonkonformismu, kříž jinakosti v našem životě. Běda nám, jestliže budeme přizpůsobení, neboť pak bychom pro své bratry a sestry nebyli žádnou výzvou, pak už by jim nedocházelo, co je to evangelium.

Proto je to neteologický axiom, bránit na veřejnosti misijní pole činnosti za všech okolností, i za cenu pravdy. I takové sebehájení vede ke ztrátě sebe sama, protože **falešnými kompromisy ztrácí poselství evangelia svou věrohodnost**. My nepotřebujeme pomáhat pravdě taktizováním, aby se vyloupla. Kristova pravda platí vždy a všude, pro každého a pro každý skutek. Církev musí být přitom připravena i na utrpení. Nikoliv institucionální silou, nýbrž svědectvím, láskou a utrpením musíme vytvářet prostor pro evangelium a tak pomáhat společnosti, aby opět našla svou mravní identitu.

Radostné poselství, to znamená »sebeobětování«. **Z lásky k lidem snášíme pohoršení, že jsme jiní**, že se zdáme cizí a že to nevzdáváme. Blažený, kdo se nad námi nepohorší! Výsledkem této ukřižované existence pak je: *Vskutku, to byl Syn Boží* (Mt 27,54), jak to římský důstojník řekl pod křížem po Kristově smrti. Naše misijní metoda je Kristova smrt, sebeobětování o Velkém pátku.

Je nám uložena solidarita Bílé soboty

Naš současný svět je poznamenán smrtí Boha – ateismem. Dokonce byla rozvinuta teologie „Bůh je mrtev“. Sám Bůh je na Bílou sobotu Bohem smrti. Svět se na Bílou sobotu stal skutečně světem bez-božným. Je mrtev. Položili jsme jej tam, kam odkládáme své mrtvé. On je skutečně spoluúčastníkem lidské smrti a lidských mrtvých. Vykoupit můžeme pouze ty, na jejichž osudu máme účast. V krédu se modlíme: *sestoupil do pekla*. Máme Boha na sestupu, proto i Církev musí být na sestupu. *Jestliže zrno nepadne do země a neodumře, zůstane*

samo; jestliže umře, přinese hojný užitek (Jan 12,24). Sestupující Bůh vzal s sebou svou Církev zde a nyní více než kdy jindy k tomuto pohybu. To by nás nemělo naplňovat úzkostí a strachem: *Jestliže pšeničné zrno nepadne do země, zůstane samo*.

Žijeme jako křesťané spolu s ostatními lidmi. 55 % Němců podle statistik se vůbec ke křesťanské víře nedostalo; my spolu s nimi pracujeme, spolu s nimi ležíme v nemocnicích, jsme s nimi o prázdninách na různých rekreačních místech. Věřím, že i my, podobně jako oni, známe pokušení k ateismu. Naše víra je směr světla a tmy. A vzpomenout si ve tmě, co jsme jednou mohli vidět ve světle, to se nazývá víra.

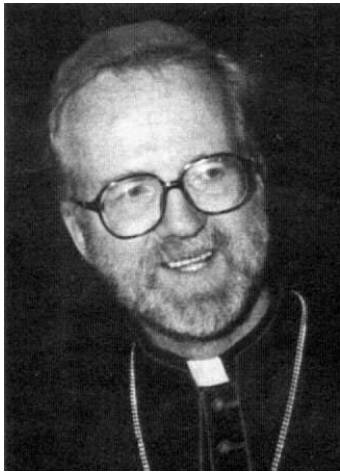
A tak víme také z vlastní zkušenosti, co to znamená nemít žádný horizont, protože Bůh je mrtvý. Máme účast v zoufalství těch, kteří už neznají smysl svého života. Dostává se nám podílu na beznaději těch, kteří nevědí, odkud přišli a kam jdou. My pouze dáváme možnost věřit lidem, s nimiž sdílíme osud. Že my podobně jako Kristus sestupujeme do hrobů živých lidí, jejichž víra v Boha umřela, to je křesťanská misijní metoda. Solidarita s těmi, kteří *sedí v temnotě a ve stínu smrti* (Lk 1,79). Proto nám není dovolen exodus, táhnout do nějaké země blažených, protože taková ani není. Nám je dáno být solidární s těmi, kteří ztratili Boha.

Třetí krok Kristovy misijní metody se jmenuje milost. Jejím dnem je velikonoční neděle

Tam, kde my říkáme: »Je po všem!«, Bůh říká: »Teprve teď je to správné!« Co se děje o Velikonocích? Bůh se děje. Od Velikonoc již není žádný bez-božný svět, protože není žádný Bůh bez-světa. Protože ve svém zmrtvýchvstalém Synu Bůh přitiskl celý svět na své srdce. Od tohoto dne již nikdo není bez-bož-

Očistec – předsíň nebe

Co se stane s lidskou duší po smrti? Biblicky zdůvodněná a křesťanskou tradicí doložená víra v očistec je pro mnohé lidi nevěrohodná. Jak je jim možno tuto nauku zprostředkovat?

Ruce zbožně sepjaté, oči s vírou a odevzdaností obrácené k nebi nebo ke kříži, tak bývají zobrazovány trpící duše do půl těla ponořené v plamenech. Taková umělecká díla mohou mít svůj podíl na tom, proč je v představách mnoha lidí zakořeněna právě tato představa očistce. Ale je zakořeněna také ve víře? Zdá se, že argumentace odpůrců zvítězila: v Písmu svatém není o očistci řeč, takže se zdá, že Církev byla přistižena při »výmyslu«, který by se dokonce mohl nazvat »podvod«. A tak mnoho lidí rozumných a osvícených, jak je dnes běžné, se s posměchem dívá na

učení o očistci. Nahrává jim i ona názornost plná fantazie, jakou byla tato nauka vyzdobena. Tak je možno ji snadno zesměšnit nebo představit jako absurdní a ušetřit si dokonce vážnou diskusi na toto téma.

Skeptikové a posměváčci jsou ovšem dále konfrontováni s touto »nepřemožitelnou a matoucí« vírou: Není člověka, který by nebyl vděčný, když mu někdo slíbí, že se bude modlit za jeho zemřelého. Lidé, kteří dokonce nechodí do kostela, požadují církevní pohřeb a objednájí si mši za zemřelého. Ale i když o tom nikdy hluboce nepřemýšlejí, jejich počínání ukazuje na potlačenou víru v jejich duši, v níž přece jen věří na očistec. Protože ten, kdo se modlí za zemřelého, vychází nutně z předpokladu, že

- existuje Bůh;
- existuje život po smrti;
- Bůh je soudcem lidí;
- hříchy člověka na onom světě bolestně zatěžují;
- je možné a nutné očistění od viny;
- živí mohou svou modlitbou přispět ke spáse duše zemřelého.

říkáme: »Je po všem!«, Bůh říká: »Teď je to v pořádku!« Co se tedy děje? Bůh je skutečně propuštěn! To nás musejí naplnit misijní horlivostí. Z »unavených bojovníků« se musí stát nadšení Ježíšovi učedníci.

Kříž je náš misijní program. Svaté tři dny jsou naše misijní metoda, stejně tak v Asii jako v Africe, Americe, Austrálii a Evropě; protože ateismus lidí ohrožuje všude. Proto všude platí prastará misijní metoda našeho Pána: Sebeobětování, solidarita a milost.

+ Joachim kardinál Meisner,
arcibiskup kolínský

Jinými slovy: v modlitbě za zemřelého je obsažena celá polovina vyznání víry! Přesněji řečeno: kdyby to nebyla pravda a kdyby očistec neexistoval, byly by všechny modlitby a mše za zemřelého tak smysluplné jako penicilin pro mrtvého. Proto je namístě nauku o očistci blíže vysvětlit.

I. Učení Církve

Co má Církev na mysli, když mluví o očistci?

Katechismus katolické církve dává jasnou odpověď:⁽¹⁾

Ti, kdo umírají v Boží milosti a přátelství, ale nejsou dokonale očistěni, i když jsou si jisti svou věčnou spásou, jsou po smrti podrobeni očišťování, aby dosáhli svatosti nutné ke vstupu do nebeské radosti. (KKC 1030)

Pro tuto víru se Církev dovolává jednak biblických textů a jejich výkladu v tradici, jednak se opírá o prastarou praxi modliteb za zemřelé.

II. Co očistec není

Z popisu očistce, jak to stejně tak strážlivě jako přesně bez jakýchkoliv fantazií předkládá Katechismus, vyplývá, co očistec **není**:

Očistec není něco jako dočasné peklo. Očistec a peklo jsou dva zcela odlišné světy:

Peklo je nepředstavitelně strašný stav člověka a padlých andělů, kteří se ve svém vzepření proti Bohu do své nenávisti vůči němu přímo zakousli. Postrádají jakoukoliv lásku, jsou zatvrzelí ve zlém, neústupní ve svém NE vůči Bohu, jsou nekonečně nešťastní, ale nechtějí do slova a do písmene v žádném případě změnit svoje postavení.

Očistec je něco zcela jiného. Je to již část, předsíň nebe. Panuje zde láska, a jak říká J. Guilton, velký teolog našeho století, něco, co nazval »žářem radosti«.⁽²⁾ Lidé v očistci (d'áblové zde nejsou!) vědí, že jsou spaseni, a touží po Bohu. Jak

Kateřina z Janova, velká mystička 15. století

peklo, tak očistec jsou »místa« utrpení, ale toto »utrpení« je každé zcela jiné povahy.

Očistec není žádný božský trestní tábor, žádný koncentrák, kde by Bůh chtěl uplatnit něco jako »pomstu«. Podstatu tohoto »ohně« můžeme pochopit jedině z podstaty hříchu a z podstaty lásky. Mluvit o místě očišťování je pro dnešního člověka spíše pochopitelné.

III. Některá vysvětlení k očistci

Nikdo nemluvil v průběhu církevních dějin o očistci tak příznačně jako Kateřina z Janova, velká mystička 15. století. Nedala se při tom vést svou fantazií. Určitě se nejedná ani o teologické výklady, nýbrž o mystickou zkušenost toho, čím je očistec.

1. Očistec je oheň lásky

První věta jejího pojednání o očistci zní: Kateřina se nacházela ještě v lidském těle, když byla přemístěna do očistcového ohně očišťujícího svatou láskou k Bohu.⁽³⁾ To je podstatné: očišťování, které se uskutečňuje láskou!

Když někdo náhle pochopí, jak velice jej někdo jiný miluje a jak velice málo této lásce sám odpovídá, vyvolává v něm toto poznání hlubokou bolest: Jak jsem mohl! Ale přesně to se děje při prvním setkání člověka s Bohem na věčnosti. Neboť:

Pokračování na str. 8

»Bůh je ryzí milosrdenství a stojí s otevřenou náručí, aby nás přijal do své slávy.« Proti tomu stojí poznání, že v duši je něco, »co se Bohu nelíbí a co bylo spácháno dobrovolně proti velké Boží dobrotě. Právě v tom, v této velké Boží lásce a v překážce viny v člověku spočívá »bolestný trest« očištění.⁽⁴⁾

Zvláště působivá a osvětlující je devátá kapitola, ve které Kateřina popisuje očištění takto:

»Jestliže se duše díky vnitřnímu pohledu cítí přitahována k Bohu ohněm lásky, roztavuje se celá zářem této ohnivé lásky k sladkému Bohu, kterou cítí proudit do svého ducha. Když pak v tomto Božím světle vidí, jak ji Bůh nepřestává přitahovat a vést k úplnému zdokonalení, a to s úžasnou péčí a ohleduplností, a to všechno jen z čisté lásky, když to tedy duše vidí a Bůh jí ve svém světle ukazuje, že se v ní nachází překážka, kvůli které ještě nemůže následovat Boha, jehož přitažlivá síla sjednocující lásky ji tak přitahuje; když pak duše vidí, co to pro ni znamená, že se ještě musí zdržet a nemůže patřit na božské světlo; a když pak do duše vtrhne tužba, která by chtěla být již bez překážky přitahována touto sjednocující láskou, pak říkám, že poznání všech zde vyjmenovaných věcí působí onen bolestný žal, kterým trpí duše v očištění.⁽⁵⁾

2. Sám Kristus je tímto řídicím ohněm

To nejen že není protiklad, nýbrž je to jen jiný způsob, jak sdělit to, co pochází od sv. Pavla, když říká: Co člověk v svém životě buduje, to Pán jednou vynese na světlo, protože oheň prověří, jaké je dílo jednoho každého. Jestliže dílo jednoho, který budoval, obstojí, dostane odměnu. Když však něčí dílo shoří, utrpí škodu: on sám bude zachráněn, ale jako skrze oheň.⁽⁶⁾ Jestliže právě na základě moderní exegeze uznáváme, že zmíněným »ohněm« je sám

Pán, dospěli jsme k přesnému křesťanskému pojmu očištění: »Nespočívá právě pokřesťanění raněžidovské myšlenky o očištění právě v poznání, že očišťování se neděje skrze něco, ale že je to proměňující síla Pána, který naše uzavřené srdce roztavuje a roztavuje, takže se hodí jako živý organismus do jeho těla?⁽⁷⁾

3. Člověk odchází do očištění dobrovolně

»Duše oddělená od těla, která se ještě nenachází v onom stavu čistoty, ve kterém byla stvořena, když pozná překážku, která je v ní a která může být odstraněna jedině očištěním, vrhá se sama dobrovolně do očištění.«⁽⁸⁾

To může být překvapující, ale odpovídá to logice lásky. Milující, který poznává svou vinu, chce ji bezpodmínečně odčinit a odstranit skutky proti duchu lásky, chtěl by způsobit, aby byly, jako by se nebyly staly.

4. Obraz očišťujícího ohně

I Kateřina si posloužila obrazem ohně. Přirovnává vinu ke »rzi duše«, která se ohněm lásky stráví. Tím se duše opět očistí, aby ji mohlo »ozařovat pravé Slunce, kterým je Bůh.«⁽⁹⁾ Jiný obraz, který Kateřina používá, je hlad: V očištění člověk ví, že jednou bude jeho hlad utišen.⁽¹⁰⁾

(Dokončení)

Poznámky:

- (1) KKC 1030–1032;
- (2) J. Guittou: Gedanken über das Fegefeuer. In: M. Simma: Meine erlebnisse mit den armen Seelen, Stein/Rein 1971, 98–104;
- (3) Kateřina z Janova: Traktat von Purgatorium. In: S. Loerzer, M. Berger: Berichte aus dem Jenseits, Augsburg, 199. kapitola, 179–192;
- (4) tamtéž, 8. kapitola;
- (5) tamtéž, 9. kapitola;
- (6) 1 Kor 3,10–15;
- (7) J. Ratzinger: Eschatologie. Řezno 1978, s. 187;
- (8) tamtéž, 7. kapitola;
- (9) tamtéž, 2. kapitola;
- (10) tamtéž, 6. kapitola.

Dopis Svatého otce seniorům

Mým starým bratrům a sestřím!

Počet našich let je sedmdesát, jsme-li při síle, osmdesát, léta kvapem plynou a my odlétáme (Ž 90,10).

V době, kdy žalmista psal tato slova, bylo mnoho sedmdesátníků, ale nebylo mnoho těch, kteří žili déle; dnes díky medicíně a díky také lepším sociálním a ekonomickým podmínkám se v mnoha oblastech světa život významně prodloužil. Zůstává však pravdou, že léta plynou velice rychle; život však navzdory námaze a bolesti, které jej provázejí, je příliš krásný a vzácný, než abychom se jím mohli cítit unaveni.

Já sám jako stařec jsem pocítil touhou porozprávět si s vámi. A dělám to především proto, abych vzdal Bohu díky za dary a za všechny příležitosti, které mi v hojnosti dopřál až dodnes. V paměti procházím úseky svého života, který je spjat s velkou částí dějin tohoto století, a vidím, jak se vynořují obličejové nesčetných osob, z nichž mnohé jsou mi obzvláště drahé: jsou to vzpomínky na obyčejné i mimořádné události, na veselé chvíle i na zážitky poznamenané bolestí. Nicméně nad všemi věcmi vidím vztaženou prozřetelnou a milosrdnou ruku Boha Otce, který se »nejlepším způsobem stará o všechno, co existuje,⁽¹⁾ a který nás vyslyší, když ho prosíme o něco, co je shodné s jeho vůlí (1 Jan 5,14). Jemu pak říkám se žalmistou: *Od mladosti jsi mě, Bože, vyučoval a já dosud oznamuji tvoje divy. Ani ve stáří a v šedinách mě, Bože, neopouštěj, dokud neseznámím toto pokolení se skutky tvé paže a všechna pokolení s tvými divy (Ž 71,17–18).*

Mé myšlenky se obracejí s láskou k Vám, předrazí seniorů všech jazyků a všech kultur. Adresuji Vám tento dopis v roce, který chtěla vhodně Organizace spojených národů věnovat seniorům, aby celé spo-

lečnosti připomněla péči o ty, kteří pro tíži let se často musejí potýkat s mnoha nesnadnými problémy.

Tomuto tématu již věnovala Papežská rada pro laiky cenné řádky úvah.⁽²⁾ Tímto dopisem chci vyjádřit svou duchovní blízkost v duchu, který rok po roku cítí v sobě růst stále hlubší pochopení pro tuto fázi života a pociťuje současně potřebu osobního kontaktu se svými souvěkovci, aby považoval nad věcmi společné zkušenosti a všechno položil pod pohled Boha, který nám věnuje svou lásku a s prozřetelností nás zachovává a vede.

Draží bratři a sestry, vracet se do minulosti a pokoušet se o určitý druh bilancování je v našem věku samozřejmé. Tento pohled zpět umožňuje klidnější a objektivnější hodnocení osob a situací, které jsme potkali v době cesty. Běh času tlumí okolnosti událostí a oslazuje jejich bolestivé zákruty. Bohužel, trampoty a soužení jsou bohatě přítomny v životě všech. Často se jedná o problémy a utrpení, které představují těžkou zkoušku psychofyzické odolnosti a které, bohužel, otrásají samotnou vírou. Zkušenost nás proto učí, že tato každodenní strádání díky Boží milosti přispívají často k vyzrávání osob a k třibení charakterů.

Tu a tam u jednotlivých zážitků se úvaha obrací především na relativnost času, který neúprosně plyne. »Čas prchá nezadržitelně,«⁽³⁾ říká starý latinský básník. Člověk je ponořen do času: v něm se rodí, žije a umírá. Narozením je stanoveno datum, které je v životě první, a smrtí jiné, které je poslední: alfa a omega, začátek a konec pozemských zážitků, jak zdůrazňuje křesťanská tradice, když

vytesává tato písmena řecké abecedy do kamenných náhrobků.

Ale je-li život každého z nás takto odměřen a takto křehký, posiluje nás myšlenka, že ve vnitřní síle duše přežijeme samu smrt. Víra nám otevírá *naději, která nezklame* (srov. Řím 5,5), když nám ukazuje na perspektivu konečného zmrtvýchvstání. Ne nadarmo Církev o slavnostní velikonoční vigílii používá stejné litery ve vztahu ke Kristu, který je živý včera, dnes a navěky: »On je počátek a konec, je alfa a omega. Jemu patří všechen čas i věky.«⁽⁴⁾ Lidský život, i když podroben času, klade Kristus do horizontu nesmrtelnosti. On se stal »člověkem mezi lidmi, aby spojil počátek s koncem, tj. člověka s Bohem«.⁽⁵⁾

Na závěr století vstříc budoucí naději

Když se obracím k seniorům, vím, že mluvím o osobách a s osobami, které mají za sebou dlouhou životní trasu (srov. Mdr 4,13). Hovořím se svými souvěkovci; mohu tedy snadno hledat analogii se svými osobními zážitky. Náš život, drazí bratři a sestry, vepsala Boží Prozřetelnost do tohoto dvacátého století, které přijalo celé dědictví minulosti a stalo se svědkem četných mimořádných událostí.

Jako tolik jiných dějinných období zaznamenalo světla i stíny. Ne všechno bylo temné. Mnoho kladných aspektů vyvažuje to, co bylo negativní, a vynořuje se z něho jako blahodárná reakce kolektivního vědomí. Ve skutečnosti je tomu tak (a bylo by nespravedlivé, a dokonce nebezpečné na to zapomenout!), že zde byla neslyšitelná utrpení, která poznamenala život milionů a milionů osob. Stačilo by pomyslet na konflikty, které propukly v různých kontinentech v důsledku teritoriálních sporů mezi státy nebo v důsledku etnické nenávisti. Za

neméně těžké je třeba pokládat podmínky krajní chudoby v širokých sociálních vrstvách na jihu světa, zahanbující fenomén rasové diskriminace a systematické porušování lidských práv u mnoha národů. A co pak říci o velkých světových konfliktech?

V první polovině tohoto století zde byly dva s dosud nikdy nepoznaným rozsahem, pokud jde o mrtvé a míru zničení. První světová válka pokosila miliony vojáků i civilních osob a zmařila tolik lidských životů na prahu dospívání, a dokonce v dětství. A co říci o druhé světové válce? Přišla náhle po několika desetiletích relativního míru ve světě, zvláště v Evropě, a byla tragičtější než předchozí a s nedozírnými důsledky pro život národů a kontinentů. Byla to totální válka, neslyšitelná mobilizace nenávisti, která napadla brutálně i bezbranné civilní obyvatelstvo a zničila celé generace. Daň zaplacená na různých frontách za válečné šílenství byla nevyčísitelná a taktéž úděsné bylo vraždění ve vyhlazovacích táborech, opravdové Golgotě současné epochy.

Na druhou polovinu století po mnoho let doléhala studená válka jako soupeření mezi dvěma velkými protikladnými ideologickými bloky Západu a Východu v šílenství zbrojení a za ustavičné hrozby atomové války, schopné přivodit zničení lidstva.⁽⁶⁾ Díky Bohu tato temná stránka se uzavřela pádem totalitních utlačovatelských režimů jako výsledek mírumilovného zápasu, který použil zbraní pravdy a spravedlnosti.⁽⁷⁾ Tak byl zahájen namáhavý, ale užitečný proces dialogu a usmíření zaměřený na nastolení pokojnějšího a solidárnějšího soužití mezi národy.

Ale mnoho národů má ještě příliš daleko k poznání dobrodiní míru a svobody. Velký nepokoj vyvolal v minulých měsících násilný konflikt, který vybuchl v balkánské oblasti,

kteřá byla již v předchozích letech dějištěm strašné etnicky motivované války: prolévala se další krev, dále se ničilo, živila se další nenávist. Nyní, když se konečně šílenství zbrání upokojilo, začíná se myslet na obnovu v perspektivě nového tisíciletí. Ale dále pokračuje na jiných kontinentech šíření mnoha válečných ohnisek spojených často s masakry a násilím, na které se ve zpravodajství příliš rychle zapomíná.

Jestliže nás tyto vzpomínky a tyto aktuální události zarmocují, nemůžeme zapomenout, že naše století spatřilo i mnoho pozitivních náznaků, které jsou další odpovědí naděje pro třetí tisíciletí. Tak vyrostlo, uprostřed mnoha protikladů týkajících se úcty k životu každé lidské bytosti, vědomí všeobecných lidských práv, která národy slavnostně prohlašují jako pro sebe závazné. Rozvojem smyslu pro právo národů na sebeurčení se dospělo v rámci národních a mezinárodních vztahů k zhodnocení kulturní identity a k respektování menšin. Krach totalitních systémů, které existovaly ve východní Evropě, podnítil vnímavost pro hodnoty demokracie a volného trhu, i když zůstavil velkou výzvu k nezbytnosti spojovat svobodu se sociální spravedlností.

Za uvážení stojí také velký Boží dar, že náboženství se pokoušejí se stále jasnějším vymezením o dialog, který je základním činitelem míru a jednoty ve světě.

A co říci dále o tom, že ve společném povědomí roste uznání důstojnosti ženy? Je nepochybně třeba ještě ujít velký kus cesty, ale směr je již vytyčen. Důvodem k naději je také intenzifikace v oblasti sdělování informací, které díky současné technologii mohou překonávat tradiční hranice a dávají nám pocit obyvatel světa.

Jiným důležitým polem zrání je nový smysl pro ekologii, který si zaslouží, aby byl dále

povzbuzován. Faktory naděje jsou také velké pokroky medicíny a vědy uplatňované pro blaho člověka.

To jsou tedy důvody, pro které musíme Bohu vzdávat díky. Tento závěr století se představuje, navzdory všemu, jako velká možnost pro mír a pokrok. Ze samotných zkoušek, jimiž prošla naše generace, se vynořuje světlo, které je schopno prosvětlit roky našeho stáří. Tak se znovu potvrzuje jeden princip, který je drahý křesťanské víře: »Soužení nejen že neboří naději, ale jsou jejím základem.«⁽⁸⁾

A je povzbuzující, že zatímco století a tisíciletí se chýlí k západu a již probleskuje úsvit nové epochy lidstva, zastavujeme se, abychom přemítali o skutečnosti času, který ubíhá rychle, nikoliv abychom se poddali nevyhnutelnému osudu, ale abychom plně zhodnotili léta života, který nám ještě zbývá.

Poznámky:

- (1) Sv. Jan Damascénský: Výklady o pravoslavné víře, 2, 29;
- (2) srov. Důstojnost seniorů a poslání církve ve světě, Vatikán 1998;
- (3) Vergilius: »Fuggit irreparabile tempus«, Georgica III, 284;
- (4) Liturgie velikonoční vigílie;
- (5) Sv. Ireneus Lyonský: Proti bludařům 4, 20, 4;
- (6) srov. Jan Pavel II.: Centesimus annus, 18;
- (7) tamtéž, 23;
- (8) Sv. Jan Zlatoústý: Komentář k listu Římanům 9, 2.

Na konci života budeme posuzováni podle lásky

Reanimační techniky vracejí zpět do života lidi, kteří již prožili klinickou smrt. Ve spojitosti s těžkými nemocemi a úrazy prožili někteří lidé obdivuhodné zážitky bez ohledu na svůj věk nebo náboženskou víru.

Mauricette je 40 let a já vám mohu potvrdit, že stojí oběma nohama na zemi, je velmi veselá a je příjemné trávit čas v její společnosti. Odpovídala na moje otázky:

Můžeš nám vyprávět, co jsi zažila během své nemoci?

Jednou ráno jsem se probudila s prudkou bolestí v podbříšku, kterou jsem pocítila jako ránu pěsti... Několik hodin později jsem byla převezena do nemocnice a ocitla jsem se na operačním sále. Slyšela jsem narkotizéra, jak říká: »Uniká mi přímo mezi prsty!«, a odpověď chirurga: »Rychleji už to nejde...«

Vyšlo mi vstříc velké zářivé Světlo, velice laskavé a něžné, které mě zaplavilo. Pochopila jsem, že jsem v Boží přítomnosti. Toto tiché Světlo mě vyzvalo, abych vstoupila do dialogu, aniž by při tom omezovalo moji svobodu. Lásky se nabízela s neobyčejně přitažlivou silou a očekávala odpověď. Cítila jsem, že mě miluje věčná Lásky, a zakoušela jsem plnost života, jakou jsem dosud nikdy nepoznala. Setrvala jsem určitou dobu v tomto pocitu intenzivní plnosti, až jsem souhlasila odevzdat se svobodnou volbou této Lásky. V tomto okamžiku mě Lásky vtáhla do ještě jasnějšího a zářivějšího světla. Začal zážitek lásky. Byla jsem dobrotou vedena do moře lásky. Pak probíhal před mým zrakem film mého života a já jsem se viděla ve věku čtyř let... Co se vyvíjelo, bylo to pozitivní a ta rozhodnutí, která jsem učinila pro Boha. Ponořena do této proměňující lásky byla jsem si vědo-

ma, že jsem ve svém životě dostatečně nemilovala. Viděla jsem, co jsem měla udělat, a co jsem neudělala. Stála jsem proti záři Boží svatosti, moje pravá ruka byla otevřena a v ní malá míra lásky, Nebylo to mnoho. Cítila jsem, že jsem přijímána a milována. Bůh mi ukázal pravdu o mé bytosti a sděloval mi mír ve svém objetí. Pochopila jsem celou jemnost a něhu jeho náruče, jeho nevýslovnou lásku. Nicméně jsem pocítovala potřebu očištění ve směsi bolesti a radosti.

Bylo to něco, čemu říkáme očištění?

Snad, řekla bych, že to byly živé plameny lásky, které bytost pronikají a očišťují, aby byla schopna splynout s láskou. Zářící Boží vznešenost dala ve mně vyrůst přání milovat stejnou měrou, jakou miluje Bůh, a moje utrpení spočívalo v tom, když jsem konstatovala, že vlastními silami toho nejsem schopna. V této tavici výhni lásky jsem viděla, jak se zjevuje zářící Boží milosrdenství, jeho milost, která během té doby nahrazovala všechny mé nedostatky. Cítila jsem ve svém srdci radost, která byla žhavá. Boží dobrota otevírala mé srdce.

Překračoval tento zážitek naše lidské smysly a všechno, co známe z pozemského života?

Byla jsem vtahována do zářící Boží velebnosti až do okamžiku, kdy jsem mohla tušit blízkost Boží tváře. V intenzivním světle se vynořila mlha. Pochopila jsem, že přes tuto mlhu nemohu spatřit tvář Světla. Vykřikla jsem: »Chtěla bych spatřit tvář Svět-

la!«... V tom okamžiku jsem se probudila na operačním stole. Bylo na mě namířeno bledé světlo operačního reflektoru. Přepadlo mě strašné zoufalství, protože jsem musela znovu žít v pozemských realitách. Tento rozdíl mezi světly byl nesnesitelný. To druhé Světlo byl naplněno láskou, a zde jsem byla konfrontována se světlem, které bylo agresivní.

Cítila jsi přítomnost jiných osob?

Cítila jsem, že toto místo je obýváno, ale nikoho jsem neviděla. Podle mého pocitu jich tam bylo mnoho.

Hodnotíš skutečnost, že jsi neviděla Boží tvář, jako důsledek, že jsi se necítila hodna, nebo prostě ještě nepřišel tvůj čas?

Necítil jsem se ani na okamžik nehodnou, ale pochopila jsem, že Pán mi tímto světlem udělil milost, která nebyla určena jen mně samé, ale druhým. Chápu tento návrat do života jako čas milosti, kterou mi Pán udělil, abych žila intenzivněji. Nyní vím, co mě čeká.

Jak vypadal film tvého života, který se před tebou odehrával?

Prošel přede mnou celý můj život. Ve věku čtyř let Pán ke mně v modlitbě promluvil. Přijala jsem jeho hlas v hloubi svého srdce a řekla jsem mu: »Odevzdávám se ti!« Pak jsem viděla den svého prvního svatého přijímání, kdy jsem se znovu odevzdala Pánu, pak dobu mládí, ve kterém jsem s tímto hlasem bojovala. Šla jsem do klášterní školy a prožila tam několik bolestných zkušeností. Tak jsem řekla: »Pane, odevzdávám ti svůj život, jenom, prosím tě, ne jako řádová sestra!« Několik let jsem nebyla vnitřně šťastná, protože jsem neodpovídala této dokonalé lásce, která mě volala. Pak jsem viděla, jak jsem složila slib jako zasvěcený laik.

Co vystupovalo do popředí, byla rozhodnutí, která jsem ve svém životě udělal pro Boha. Stála jsem mimo čas.

Mohla jsi vstoupit do styku se Světlem, které jsi viděla, cítila jsi, že jsi pochopena a poznána?

V tomto Světle bylo všechno průzračné, nebylo třeba žádných slov. Dialog se odehrával v srdci Světla.

Připomínáš mi malou Terezičku, která říká: »Pak bude všechno řečeno v jediném okamžiku.« Zde se skutečně jedná o druh komunikace, která na zemi neexistuje, zcela zvláštní zkušenost...

Člověk stojí před Pánem se svou pravou bytostí, cítí se být poznáván a milován takový, jaký je. K tomu není třeba mluvit. Bůh mě neřídil, řídila jsem se sama pohledem na tuto nezměrnou lásku. Cítila jsem se úplně uchváćena, přemožena touto láskou. Pochopila jsem, že jsem nemilovala dostatečně.

Mělas pocit, že opouštíš své tělo?

Vůbec ne, slyšela jsem přesně, co se dělo, ale současně jsem udělala neobyčejnou zkušenost: byla jsem mezi životem a smrtí.

V jakém smyslu přinesl tento zážitek ovoce v tvém životě?

To setkání s Pánem mě zanechalo velice chudou. Prožila jsem svou chudobu vzhledem k němu velice zřetelně, a to mě udělalo velice pokornou. Od té doby jsem se ve svém životě soustředila na to, co je podstatné. Nebyla jsem už jako dříve, moji bratři a sestry mě na to upozorňují. Pán položil na mé srdce pečeť, jsem nesmazatelně poznamenána.

Rozhovor zaznamenala sestra Emanuela, z Feu et Lumière 39 přeložil -ls-

Viděl jsi suché listy padat v podzimním podvečeru? Tak padají každý den duše do věčnosti. Jednoho dne tím padajícím listem budeš ty.

Josemaría Escrivá

Svatý farář Arský 13

Příprava Kateřiny Lassagnové a Benedikty Landertové ve Fareins trvala půldruhého roku. Protože farář trval na tom, aby se každou neděli vracely domů, neztratily vůbec kontakt se svou farností.

V listopadu 1824 to došlo tak daleko, že v Arsu mohla být otevřena dívčí škola. Faráři Vianneyovi se podařilo koupit jeden dům za 2 400 franků.

Kateřina Lassagnová, Benedikta Landertová a o několik let starší Jana Marie Chanayová byly prvními pracovnicemi této školy. Protože ta poslední neměla žádné vzdělání, měla za úkol pečovat o děti. Také pro všechny tři zajišťovala domácnost. Farář Vianney nechtěl z těchto skromných začátků udělat nějakou klášterní instituci. Nepožadoval od tří dívek ani zvláštní oděv, ani sliby nebo nějaká životní pravidla. Stačilo mu, že všechny tři byly *vzorem* pro celou farnost.

Kateřina Lassagnová byla duší celého podniku. Velice trpěla pod přísným charakterem Jany Marie Chanayové. Benedikta Landertová v mladém věku zemřela. Její nástupkyně byla panovačná osoba s obtížným charakterem. Pro Kateřinu Lassagnovou to byl těžký kříž, který snášela s trpělivostí.

Škola se měla stát brzy velmi úspěšnou. Děvčata houfně přicházela a koupený dům byl brzy malý. Protože se neplatilo žádné školné, přicházela i děvčata z okolních obcí. Bylo nemožné, aby se děvčata každý večer vracela domů. Tak se hledaly cesty, jak jim zajistit ubytování a stravování.

Původně chtěl farář Vianney založit jen školu, a nyní stál před skutečností, že potřebuje internát. Ale od rodičů žádné peníze nepožadoval, nýbrž prosil jen o potřebné vnitřní zařízení, aby mohl děvčata ubytovat. Avšak rodiče nepřipustili, že by neměli zajišťovat dětem potraviny na stravování.

Ale farář Vianney se s dosaženým nespokojil. Nemohl připustit, že řádné vzdělání obdrží jen děti lépe situovaných rodin, a my-

slel především na sirotky, na nejchudší děti.

V roce 1827 předložil farníkům svůj plán a prosil je o modlitbu, aby mu Bůh dal osvěcení, které právě v tomto případě nutně potřeboval. Koupil další pozemek. Jakmile mohl začít se stavbou, přiložil farář Vianney sám ruku k dílu a byl činný jako pomocný zedník, pomocník tesaře i pomocník pokrývače.

V tomto roce se také rozhodl, že již nebude vydržovat v internátě děti z okolních vesnic. Internát sloužil od října 1827 jako *sirotčinec* pro všechny dívky od 8 do 12 let. Výjimečně přijal i patnáctileté, a dokonce i dvacetileté.

Sirotčinci dal farář Vianney název *Dům Boží Prozřetelnosti*. Tento název zůstal sirotčinci v Arsu dodnes.

Duchovní otec v Domě Boží Prozřetelnosti

Dům Boží Prozřetelnosti není možno v životě faráře Arského dostatečně docenit, byl totiž duchovním otcem všech mladých dívek, které tímto domem prošly a získaly zde vzdělání pro život. Staral se ale otcovsky i o vychovatelky, které se věnovaly těmto těžkým začátkům. Všechn svuj jakkoliv krátký čas strávil takřka beze zbytku v Domě Boží Prozřetelnosti. Zde také pravidelně jedl, aby své zesláblé tělo, kterému humorně říkal »moje mrtvola«, udržel při síle. To však byla pouze vnější stránka věci. Dům Boží Prozřetelnosti byl jeho duchovní baštou, duchovní mocí, střediskem vroucích modliteb. Vždy znovu dával dětem i vychovatelkám za úkol, aby se modlily na úmysly, které jim doporučoval. Zvláště intenzivně prosil o modlitbu za obrácení hříšníků. Kateřina Lassagnová řekla o dětech v Domě Boží Prozřetelnosti: »Faráři leželo zvláště na srdci duchovní blaho dětí. Denně přicházel do Domu Boží Prozřetelnosti, aby zde vyučoval náboženství. Hluboký život modlitby služební-

ka Božího působil obzvláště v jeho hodinách náboženství: chudá děvčata a především větší dívky byly hluboce uchváceny pravdami, které jim předkládal, a pokyny, které jim dával pro další život, aby dostaly Božím přikázáním. Nebylo jediného dítěte, které by u něho nevykonalo životní zpověď. Když se k němu děti chodily zpovídat, dával si na čas, protože chtěl využít této příležitosti, aby je uvedl ještě hlouběji do božských pravd. U dětí bylo možno pozorovat zřejmou změnu života. Staly se skutečnými křesťany a osvědčily se tak v celém svém dalším životě... Mnohé z nich se staly řádovými sestrami, jiné výtečnými matkami nebo se jinak osvědčily. Jen málo které sešlo na scesti.

Řekla jsem jednou panu faráři osobně, že teprve při posledním soudu se ukáže, co dobrého vzešlo z tohoto domu.«

Pro faráře Arského to byla velká oběť, když deset let před svou smrtí se musel vzdát jak vedení, tak vlastnického práva na toto dílo. To nesmí být opomenuto. Školní správa se vložila do věci a vyslovila výtky, že životní podmínky pro děti v Domě Boží Prozřetelnosti jsou nadále nevyhovující. Tam, kde podle jejich názoru by mohlo být ubytováno dvacet dětí, bylo jich umístěno až šedesát, nebo dokonce i více. Mimoto několik »lepších lidí« z Arsu si stěžovalo, že jejich dívky mají být vychovávány spolu se sirotky, a to se přičilo jejich sebevědomí. Biskup z Bellej nařídil r. 1849 faráři Vianneyovi, aby Dům Boží Prozřetelnosti a všechny přílehlé budovy předal řeholní společnosti, a to sestrám sv. Josefa z Bourgu.

Pro faráře Vianneye to byla těžká oběť (a nemenší i pro Kateřinu Lassagnovou, ačkoliv to nikdy nevypravila), protože myslel, že když všechno postoupil, nesmí se vměšovat do ničeho, co patří druhým. Stáhl se do pozadí. Někou dobu vydržoval určitý počet dětí v domě, ale pak je propustil a omezil se na to, že místní děvčata vyučoval bezplatně náboženství.

(Pokračování)

20 LET DĚTSKÉ BIBLE

Jedním z nejkrásnějších projektů mezinárodního katolického díla *Kirche in Not – Ostpriesterhilfe* (Církev v nouzi – pomoc kněžím na Východě), které pracuje již 52 let a pomáhalo mnoho i církvi v naší zemi, je Dětská bible – dárek dětem třetího světa. V r. 1979 se objevila malá červená knížka do kapsy poprvé. Stala se rázem světoznámá. Mezitím byla vytištěna ve 110 řečech v celkovém nákladu 35 milionů výtisků, které jsou rozšířeny v 80 zemích světa.

Nápad se zrodil zcela samovolně uprostřed roku 1979, který byl »Rokem dítěte«. P. Werenfried van Straaten představil tento projekt biskupské konferenci v Mexiku jako pomoc pro latinskoamerické biskupy. Bible byla opatřena 50 barevnými obrázky a textem plně srozumitelným pro děti.

Tím se dal do pohybu jeden z největších a nejsympatičtějších projektů tohoto pomocného díla. Texty napsala německá teoložka Eleonora Becková, obrázky nakreslila španělská řádová sestra Miren-Sorne Gomezová. Tato kreslířka žila 17 let ve slumu v Peru, kde používala své obrázky při alfabetizaci dětí.

První náklad činil 1,2 milionu výtisků ve čtyřech jazycích: španělsky, portugalsky, anglicky a francouzsky. Ale poptávka rychle rostla. Dnes je v 80 zemích světa 35 milionů exemplářů a přicházejí stále nové žádosti. Je to Bible dětí třetího světa. Jsou země, kde tato Bible je jediným písemným materiálem v domácí řeči, např. v řeči *Oromo*, v jednom z jazyků, kterými se mluví v Etiopii.

Podle -sks-

Jan Pavel II. k podpisu společného prohlášení

Milí bratři a sestry,

1. Město Augsburg v Německu je dnes dějištěm události velkého významu. Zástupci římskokatolické církve a Světové luterské federace podepisují společné prohlášení o jednom z nejdůležitějších témat, která vyznačují rozporná stanoviska mezi katolíky a luterány: o nauce o ospravedlnění skrze víru. Jedná se o mezník na mnohdy nelehké cestě k obnovení plné jednoty křesťanů. Hovoří samo za sebe, že tato událost se koná právě ve městě, v němž byla roku 1530 – prostřednictvím „Confessio Augustana“ – sepsána jedna z rozhodujících stránek luterské reformace.

Předkládaný dokument představuje stabilní základnu pro

pokračování teologického bádání v oblasti ekumenismu a způsobu přístupu k dosud existujícím obtížím. Prohloubila se naděje, že potíže se podaří v budoucnu odstranit. Dokument je mimoto cenným příspěvkem k očištění historické paměti a k vydávání společného svědectví.

2. Chtěl bych poděkovat Pánu za dosažení tohoto částečného cíle na cestě k jednotě a společenství mezi křesťany. Tato cesta je sice trnitá, ale i velmi radostná. To, čeho jsme dosud dosáhli, odpovídá přání Ježíše Krista, který před svým utrpením prosil Otce, aby jeho učedníci byli jedno (srov. Jan 17,11). Důvodem k vděčnosti zůstává též skutečnost, že toto potěšitelné znamení se dotýká

prahu roku 2000. Při slavení Velkého jubilea se křesťané sice ještě nemohou představit v plné jednotě, je nicméně zřejmé, že překonání rozdělení druhého tisíciletí se blíží (srov. Tertio millennio adveniente, 34).

Vděčnou vzpomínku bych chtěl věnovat všem těm, kdo svou modlitbou a prací umožnili toto společné prohlášení. Současně poukazuji na biskupskou synodu o Evropě, jejíž mimořádné zasedání nedávno skončilo. Té se účastnili i delegáti z jiných církví a církevních společenství. Synoda označila cestu ekumenismu za znamení naděje pro kontinent, na kterém rozdělení mezi křesťany začala a který dosud jejich následky bolestně trpí.

3. Zvu všechny, aby ve svých modlitbách a jednáních obnovovali

vali důvěru v Ducha svatého. Ten od nás může odvrátit stíny minulosti a bolestné následky rozdělení. Může nám propůjčit jas, sílu a odvahu k nezbytným krokům, aby naše snahy byly stále důvěryhodnější (srov. Ut unum sint, 102). Křesťané znají slovo, které pronesl v den zvěstování anděl Panně Marii: „U Boha není nic nemožného“ (Lk 1,37). Jejich naděje na plnou jednotu se opírá o sílu samotného Boha.

Svěťujeme tak cestu ekumenismu mateřské přímluvě Panny Marie, vznešenému příkladu spravedlnosti, která pochází z víry. Ona, která před 2000 lety porodila Slovo učiněné tělem, ať přivede všechny věřící k tomu, který je „pravé Světlo, které osvěcuje každého člověka“ (Jan 1,9).

Deklarace práv počatého dítěte

vyhlášená k 10. výročí přijetí „Úmluvy o právech dítěte“

Preambule

Vycházejíce ze Všeobecné deklarace lidských práv Organizace spojených národů, Deklarace práv dítěte, Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a Úmluvy o právech dítěte přijaté 20. listopadu 1989 a ratifikované Českou republikou, majíce na zřeteli, že život je neopakovatelný dar celému lidstvu i základní lidská hodnota požívající nejvyšší právní ochrany a že právo na život je předpokladem realizace všech ostatních lidských práv a svobod, nezapomínajíce na to, že život každého z nás začal naším početím, kdy jsme se z jedné buňky, oplodněného lidského vajíčka, vyvinuli až do současné podoby, jelikož podle preambule Deklarace práv dítěte a Úmluvy o právech dítěte přijatých Valným shromážděním OSN „dítě z důvodu své fyzické a duševní nezralosti potřebuje osobní záruky a péči, včetně přiměřené právní ochrany, před i po narození“ i podle Listiny základních práv a svobod, která je součástí Ústavy České republiky, je „lidský

život hoden ochrany již před narozením“ a v duchu zásady klasického římského práva „nasciturus pro iam habetur, quotiens de commodo eius agitur“ (ten, kdo se má narodit, se považuje za narozeného) i zásady „in dubio pro vitae“ (v pochybnosti je třeba se rozhodnout ve prospěch života), vyhlášíme tuto deklaraci určenou všem lidem dobré vůle s cílem zaručit těm nejbezbrannějším spravedlivou právní ochranu:

Článek 1

1. Každá počatá lidská bytost má právo na život. Toto právo má být chráněno zákonem od okamžiku početí po přirozenou smrt.

Článek 2

1. Všechny lidské bytosti jsou si od okamžiku početí do přirozené smrti rovny v důstojnosti i právech a mají nárok na právní ochranu. Přijímání právních předpisů i všechno jednání má sloužit ve prospěch zájmů a práv počatého dítěte.

2. Všem počatým dětem mají být zaručena bez jakékoli diskrimina-

ce práva a ochrana ze strany vlastní rodiny, společnosti a státu bez ohledu na jejich věk, zdravotní a psychický stav, pohlaví, rasu, národní a sociální původ, příslušnost k národnostní menšině nebo etnické skupině, náboženství, majetek nebo jiné postavení.

Článek 3

1. Počaté dítě má právo se narodit, potřebuje být přijaté a milované. Této potřebě odpovídá zplodění přirozeným způsobem v manželství jednoho muže a jedné ženy.

2. Přirozeným prostředím pro harmonický rozvoj počatého dítěte je rodina, založená na trvalém manželském svazku muže a ženy.

3. Počaté dítě má právo, aby se k jeho zájmům přihlíželo při vzniku manželství i při případném rozchodu manželů či úmrtí některého z nich.

Článek 4

1. Matka a otec počatého dítěte mají právo na pravdivé a úplné informace o životě a zdraví počatého dítěte.

Článek 5

1. Stát má zabezpečit potřebnou zdravotnickou péči matkám v období před i po narození dítěte.

2. Počaté dítě má právo na ochranu zdraví, zejména právo na poskytování zdravotnické péče.

Článek 6

1. Počaté dítě má právo na zachování tělesné, genetické a duševní nedotknutelnosti.

2. Právní ochrana se vztahuje zejména na ochranu před ověřováním medicínských poznatků na člověku. Počaté dítě má právo na ochranu před využitím jeho orgánů a tkání na transplantaci, ochranu před genetickými anebo jinými manipulacemi a před každým zneužitím s obchodním, průmyslovým, vědeckým nebo jiným cílem.

Článek 7

1. Počaté dítě má právo na zachování lidské důstojnosti po smrti, včetně práva na důstojný pohřeb.

Článek 8

1. Počaté dítě má právo dědit a být obdarované.

2. Počaté dítě má právo na náhradu škody i v případě, že mu byla způsobena újma na zdraví před narozením. ➤

Milostivá léta v dějinách Církve 2

1450: Jubileum světců

208 - NICOLAUS V

Tento Jubilejní rok otevřel v bazilice sv. Jana v Lateránu Mikuláš V. (1447–1455), který byl pokládán za prvního papeže-humanistu. Reakce ze strany věřících byla výjimečná, takže Jubilejní rok 1450 patří mezi nejslavnější v dějinách a bývá označován za největší společnou manifestaci ve středověku. Řím prožíval pod tak velkým přílivem početných poutníků těžkou zkoušku. Projevily se totiž problémy s veřejným pořádkem, ale i těžkostí v oblasti stravování a zdravotní péče. Rok 1450 byl nazván rokem světců, protože do Říma připutovali jako poutníci pozdější svatci, např. sv. Rita z Cascia nebo sv. Antonín z Florencie. Ten nazval Jubilejní rok Zlatým rokem, aby tak zdůraznil obnovenou jednotu po překonání západního rozkolu.

3. Počaté dítě má právo na plnění z pojistné události, kterou je smrt pojištěné třetí osoby.

Článek 9

1. Počaté dítě a jeho matka mají právo na osobní péči a pomoc, zejména v tísnivém postavení.
2. Matka počatého dítěte má právo na ochranu v pracovních vztazích a na odpovídající pracovní podmínky.

Článek 10

1. Veřejnost má právo být pravdivě a úplně informována o jedinečné hodnotě každého lidského života od okamžiku početí až po přirozenou smrt, a to zejména prostřednictvím školních zařízení a veřejnoprávních sdělovacích prostředků.

1475: Jubileum nazvané Svatý rok

Počínaje rokem 1475 zkrátilo se časové období mezi milostivými léty na 25 let. Sixtus IV. (1471–1484), aby stáhl do Říma celý katolický svět, zrušil zcela všechny odpustky mimo Svaté město. Tehdy byla také zavedena novodobá technologie tisku, spojená s Guttenbergovým vynálezem knihtisku r. 1444. Jubilejní bula, každodenní instrukce pro poutníky a modlitby, které se měly konat na svatých místech, byly poprvé vydány novodobým způsobem pomocí tisku. Mimo to od tohoto roku začal užívat výmluvný název Svatý rok, který se zachoval do dnešních dnů. Sixtus IV. podporoval výstavbu mnoha vznikajících urbanistických a architektonických děl, aby připravil město na přijetí velkého počtu poutníků. K nim

212 - SIXTUS IV

2. Státní instituce mají zabezpečit dostupnou síť poradenských center poskytujících základní informace a pomoc při ochraně počatého života.

Vyzýváme státní instituce, politiky, církev a náboženskou společnost, kulturní a humanitární organizace a všechny lidi dobré vůle, aby spojili své síly k uvedení této deklarace do praktického života.

Věříme, že na prahu třetího tisíciletí bude mít společnost vůli vybudovat prostředí otevřené životu, prostředí skutečně přátelské všem dětem.

Deklarace bude vyhlášena 22. 11. 1999 v 15.00 hod. v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, Sněmovni 4, Praha. Jsou vítáni všichni, kdo mají zájem se slavnostního aktu zúčastnit.

patří mimo jiné Sixtův most, který měl usnadnit příliv poutníků.

1500: Otevření Brány světců v bazilice sv. Petra

Před osmi lety byla objevena Amerika. Svatý rok 1500 je nejen přechodem k novému století, ale také vykročením do širšího, většího světa. 24. prosince 1499 vyhlásil Alexander VI. (1492–1503) slavnostně Jubilej-

214 - ALEXANDER VI

ní rok a zavedl nový obřad: otevření Brány světců v bazilice sv. Petra, které byla postoupena tradiční roli, jakou dosud plnila Zlatá brána v bazilice sv. Jana v Lateráně. Papež mimoto nařídil, aby se otevírání Svaté brány určené k návštěvě během Svatého roku uskutečnilo ve všech čtyřech větších bazilikách. Od té doby se průchod Svatou branou stal jedním z nejdůležitějších úkonů Svatého roku. Byla také otevřena nová ulice zvaná Alexandrijská, která spojuje Andělský hrad s bazilikou sv. Petra.

1525: Jubileum v období náboženské krize v Evropě

Klement VII. (1523–1534) otevírá Svatou bránu tohoto jubilea v době náboženských a politických konfliktů. V té době zavládla naplno náboženská krize, kterou zahájil Martin Luther svým vystoupením

220 - PAULUS III

219 - CLEMENS VII

v r. 1517. Tento augustiniánský mnich především znevažil roli odpustků. Jedna z podstatných složek Svatého roku byla podrobena diskusi. Zaznívalo také mnoho požadavků na reformu Církve. Na politickém poli se odehrávala velká střetnutí: konflikt mezi Karlem V. a Františkem I. měl za následek velké politické rozpolcení v tehdejší Evropě. Oběti těchto sporů se stala také církev. Dva roky po uplynutí Milostivého léta císařské oddíly Karla V. přepadly Řím a způsobily zde zkázu. Ale Jubilejní rok byl vyhlášen řádně a brána byla otevřena v atmosféře neklidu.

1550: Jubileum v době Tridentského koncilu

Tento Jubilejní rok měl dva papeže: Pavla III. (1534–1549) a Julia III. (1550–1555). První z nich Svatý rok připravoval až do své smrti r. 1549, v době, kdy Řím byl ještě zničený po vpádu r. 1527. Druhý zahájil jeho průběh počátkem února 1550, tedy krátce po volbě Petrova nástupce. Z důvodu opožděného začátku byl Jubilejní rok prodloužen až do svátku Zjevení Páně 1551. Tento Svatý rok byl příležitostí k obnově náboženského života, o které jednal Tridentský koncil. Obyvatelé Říma vynaložili velké úsilí, aby připravili pohostinné přijetí poutníků, zvláště těch nejhudších. (Pokračování)

221 - IULIUS III

Návraty do dějin v Jeseníku

100 let semináře ve Vidnavě

Tak se nazývala konference na téma „Vzdělávání na Jesenicku dříve a nyní“, kterou uspořádala ve dnech 25.–27. října 1999 v Jeseníku Nadace Bernarda Bolzana Praha, katolická organizace Ackermann Gemeinde Mnichov, Okresní úřad Jeseník a Krajský spolek Vidnava – Velká Kraš.

Před 100 lety byl totiž ve slezské Vidnavě založen kněžský seminář a teologická fakulta – instituce, v nichž mohli studovat Němci, Češi i Poláci a v hojném počtu tak mohli získávat potřebné vzdělání pro službu kněžství. Při příležitosti tohoto ojedinělého jubilea uspořádaly uvedené orgány zajímavou konferenci, které se zúčastnili zástupci výše uvedených institucí, řada zdejších rodáků žijících nyní v Německu, skupina absolventů vidnavského semináře z Německa, z Polska i z Moravy a Slezska, zástupci místní samosprávy i státní správy, poslanec Parlamentu ČR ing. Šafařík a hosté zvláště milí, biskup Mons. František Lobkowicz a arcibiskup Mons. Jan Graubner. Konference probíhala v zimní zahradě Priessnitzových léčebných lázní a měla program rozvržený do mnoha témat. Část konference zahrnovala i návštěvu Vidnavy, kde biskup Lobkowicz sloužil pro účastníky mši svatou.

Konference se zabývala mimo jiné školstvím na Jesenicku dříve i nyní, připomenula si velmi významnou piaristickou kolej v Bílé Vodě, odborné kamenické školy v Supíkovicích i v Žulové, činnost Matice opavské v dobách první republiky, připomněla významné umělecké osobnosti pocházející z tohoto kraje, např. sochaře Josefa Obetha ve výborné přednášce předsedy krajan. spolku Vidnava prof. dr. Rudolfa Grimmeho z Německa, a nevynechala ani

hudebního skladatele K. Ditterse z Dittersdorfu, kterého věrně přiblížila paní Rafaela Drgáčová z Jeseníku. Ve Vidnavě pronesl ucelený a odborně vysoce fundovaný přehled o historii semináře a teologické fakulty dr. Josef Gregor Stanzel z německého Bergisch Gladbach. V závěru své přednášky říká: „Vysoká škola a kněžský seminář ve Vidnavě byly založeny v národnostně rozervané zemi, musely trpět politickými zvraty, avšak dokázaly najít svou vlastní formu. Byly útočištěm míru právě v brutální době nacionálního socialismu. Vychovávaly své studenty ve věřící, přesvědčené kněze, kteří vycházeli jako duchovní pastýři s dobrým základem teologického vědění a solidní zbožnosti. Církev byla v těchto oblastech ještě církví lidu a právě s tímto lidem udržovali takto vzdělaní kněží dobrý rodinný kontakt. Byli lidovými kněžími.“ Konference se v přednáškách a diskusích nevyhýbala problému vyhnání a vysídlení německého obyvatelstva po roce 1945, a v tom spočíval hlavní cíl konference – jednat o bolestech v soužití Němců a Čechů zde, poznávat stanoviska obou stran a snažit se po vzájemné omluvě odpuštěm. V tom může být vzorem právě život seminaristů ve vidnavském semináři. Ten celé konferenci přiblížila řada absolventů semináře, kteří byli přítomni. Mons. ThDr. P. Antonín Huvar z Olomouce opravdu poutavým způsobem připomenul zvláštní láskyplnou

atmosféru ve vidnavském semináři, kdy profesori nejednali se seminaristy jako s žáky, ale jako se syny. Mons. P. Miloslav Klisz z Karviné hovořil o vynikajících vztazích mezi českými, polskými i německými studenty. P. Bohumil Zaňka z Ostravy uvedl ke všeobecnému veselí několik příkladů zcela neformální konverzace mezi profesory a studenty, takže jsme se všichni srdečně zasmáli. Konferenci, na níž se sešlo asi 120 účastníků, pozdravil také arcibiskup Graubner a řekl, že mnoho sociálních i národnostních problémů, o kterých se zde mluví, má svoje kořeny v problémech duchovních. Kladné řešení těchto duchovních problémů musí nutně vést k vpravdě křesťanskému životu. Ten by měl nás všechny, Čechy, Němce i Poláky, vést k položení pevných základů pro mosty mezi národy střední Evropy, protože z mostů postavených na špatných základech se lehkou mohou stát přehrad. Konference byla uzavřena přátelským setkáním účastníků s biskupem Lobkowiczem ve velké jídelně Priessnitzových lázní. Biskup vyslovil uspokojení nad přátelskou atmosférou celé konference, vyzdvihl pozitivní tradice společné historie Čechů, Němců i Poláků a vyzval všechny přítomné k dalším užším kontaktům mezi křesťany v prostoru střední Evropy, bez nichž si naši další existenci není již možno představit.

Poznámka: Celý průběh konference bude shrnut, včetně všech příspěvků, do sborníku, který bude možno obdržet na adrese: Nadace Bernarda Bolzana Praha, Klimentská 30, 110 15 PRAHA 1.

*Účastník konference Václav Dvořák,
Kramerijská 3, 790 01 Jeseník*

Kvas, hud. vyd. a nakl. nabízí písně **PETRA MARIA LUTKY: Všichni jste moje děti** (Pan-
na Maria k nám mluví); **Dvě Srdce** (písně ke
cti Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a Neposkvr-
něného Srdce Mariina) a **Vánoce v Mníšku
pod Brdy** (nejzn. angl. koledy s čes. texty).
Cena CD: 229 Kč; cena MC: 115 Kč.
**Objednávky na adrese: Kvas, U Družstev
1014/9, 140 00 Praha 4. Tel.: 02/437 96 86**

BŘEVNOVSKÝ KLÁŠTER

sobota 4. 12. 1999 od 9 hod.

– setkání zájemkyň o benediktinskou spi-
ritualitu. Oběd je zajištěn, pro mimopraž-
ské je i možnost přnocování. Prosíme,
přihlaste se předem na tel. 02/33 35 15 65.

**Nevíte, jak strávit zimní prázdniny a sil-
vestra?** Chcete je strávit opravdu co nejlé-
pe a v co nejlepší atmosféře? Pojeďte
s námi na **Evropské setkání mládeže Tai-
zé 2000** do Varšavy! Ručíme vám za to, že
nebudete litovat. A cena? Cca 1500 Kč za
dopravu, ubytování, stravu, a dokonce legi-
timaci na bezplatné využívání všech druhů
městské dopravy ve Varšavě a okolí do 60
km po celou dobu setkání. Kontakt: Petr
Novák, tel. 0603/48 78 33, kde vám rádi po-
skytneme všechny potřebné informace!

POUTNÍ KOSTEL SV. PROKOPA SÁZAVA n/Sázavou

Pravidelné mše sv. v zimním období jsou v sobotu a v neděli v 10 hod. Pokud chcete jako
poutníci navštívit zdejší poutní kostel nebo zde chcete mít mši sv., domluvte se s knězem
na tel. č. 02/72 76 02 61 nebo s paní Krajcovou na tel. č. 0328/49 17 67.

**Duchovní obnova se salesiány
v rekreačním zařízení ve Lhotě u Oleš-
nice na Moravě ve dnech 10.–12. pro-
since 1999.**

Zahájení v pátek 10. 12. 1999 ve 13.00
hod., ukončení v neděli 12. 12. 1999
v 17.00 hod. Autobusové spojení z Oleš-
nice v 11.45 hod. Přihlášky se zálohou
500 Kč přijímá do 30. 11., popř. informa-
ce získáte na adrese:

**František Blaha, Sulíkov 11,
679 62 Křetín, tel. 0501/46 29 51.**

KLÁŠTER SESTER PREMONSTRÁTEK V DOKSANECH

Nebešťané totiž tím, že jsou důvěrněji spojeni s Kristem, upevňují celou církev ve svatosti... neustále se za nás přimlouvají u Otce a podávají mu zásluhy, které získali na zemi skrze jediného prostředníka mezi Bohem a lidmi, Ježíše Krista... Jejich bratrská péče o nás nám tedy vydatně pomáhá v naší slabosti. (KKC 956)

Milé sestry a bratři v Kristu!

Jsme sestry premonstrátky kontemplativního zaměření a obnovujeme svůj klášter v Doksanech. Po letech chceme opět sloužit svým životem Bohu a církvi v naší vlasti. Zakladatelem premonstrátského řádu je sv. Norbert, který je znám jako eucharistický světec. Mimo jiné se ale také setkáváme s jeho patronací nad těhotnými ženami a neplodnými manželstvími. Dnes se hodně mluví o ochraně nenarozeného života, ale stejně důležité je pamatovat i na ty, kteří by rodinu rádi měli, ale nemohou, a na ženy, jejichž těhotenství je tzv. rizikové. Dochovaly se nám krásné modlitby, kterými je vzýván právě svatý Norbert jako zvláštní ochránce těhotných žen. Jeho nejstarší vyobrazení jsou ve spojitosti s Matkou Boží

Pannou Marií a dítětem Ježíšem. Vznik našeho řádu se také datuje na Hod Boží vánoční r. 1121, kdy první bratři složili své sliby. Snad právě zde nacházíme pramen tradice, podle níž je sv. Norbert vzýván jako patron těhotných žen.

Obracíme se tedy především na vás, budoucí maminky, ale i na otce a přátele, případně duchovní správce, a nabízíme duchovní podporu a modlitbu na vaše úmysly ve spojení s očekáváním narození nového života. Chceme prosit Boha na přimluvu svatého Norberta, aby každý počatý život mohl dojít bez úhony ke šťastnému narození. Chceme prosit i za rodiče, kteří váhají, a za matky, které jsou vystavovány různým tlakům, aby vždy dávaly přednost životu.

Jestliže máte zájem o naše duchovní spojení s vašimi úmysly, napište nám a budeme na vás pravidelně v modlitbě pamatovat. Přidáváme i modlitby, kterými se můžete sami obracet k Bohu na přimluvu svatého Norberta za šťastné završení Božího díla, kterým je každé početí nového života.

Pán Vám žehnej!

Vaše sestry premonstrátky z Doksan
411 82 Doksany 1, tel. 0411/86 11 97

Modlitba k svatému Norbertovi za šťastné narození dítěte pro nastávající maminky

Svatý Norberte, velký a věrný služebník Boží! Zvláštním způsobem jsi uctíval svatě a podivuhodně narození našeho Spasitele, kterého nejčistší Panna Maria, jeho Matka, počala bez poskvrny a porušení svého panenství a porodila jej beze vší bolesti. Proto jsi i vznik svého premonstrátského řádu spojil s dnem narození Ježíše Krista.

V pokoře tě tedy prosím, svatý Norberte, jako zvláštního ochránce, aby mi Bůh dal na tvou přimluvu milost donosit a porodit tento plod života. Ať také dá svou milost, aby toto počaté dítě bylo křtem přijato do Kristovy církve, a jemu, našemu Pánu, celý život věrně sloužilo, abychom nakonec spolu dosáhli věčné spásy.

Skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Svatý Norberte, pomocníku neplodných manželů a těhotných žen, oroduj za nás.

Liturgická čtení

Neděle 21. 11. – slavnost Ježíše Krista Krále

1. čt.: Ez 34,11–12.15–17

Ž 23(22),1–2a.2b–3.5.6

Odp.: 1

2. čt.: 1 Kor 15,20–26.28

Ev.: Mt 25,31–46

Pondělí 22. 11. – památka sv. Cecilie

1. čt.: Dan 1,1–6.8–20

Dan 3,52.53.54.55.56

Odp.: vlastní

Ev.: Lk 21,1–4

Úterý 23. 11. – nez. pam. sv. Klementa I. nebo sv. Kolumbána

1. čt.: Dan 2,31–45

Dan 3,57.58.59.60.61

Odp.: Chvalte a oslavujte

Ev.: Lk 21,5–11

ho navěky

Středa 24. 11. – památka sv. Ondřeje Dung-Laca a druhů

1. čt.: Dan 5,1–6.13–14.16–17.23–28

Dan 3,62.63.64.65.66.67

Odp.: Chvalte a oslavujte

Ev.: Lk 21,12–19

ho navěky

Čtvrtek 25. 11. – ferie

1. čt.: Dan 6,12–28

Dan 3,68.69.70.71.72.73.74

Odp.: Chvalte a oslavujte

Ev.: Lk 21,20–28

ho navěky

Pátek 26. 11. – ferie

1. čt.: Dan 7,2–14

Dan 3,75.76.77.78.79.80.81

Odp.: Chvalte a oslavujte

Ev.: Lk 21,29–33

ho navěky

Sobota 27. 11. – sob. pam. P. Marie

1. čt.: Dan 7,15–27

Dan 3,82.83.84.85.86.87

Odp.: Chvalte a oslavujte

Ev.: Lk 21,34–36

ho navěky

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	21.11	22.11	23.11	24.11	25.11	26.11	27.11
Antifona	730	1708	949	1692	980	996	1666
Žalm	786	786	783	786	784	784	783

Ranní chvály:

Hymnus	730	1709	949	1693	981	997	1666
Antifony	731	935	950	965	981	998	1014
Žalmy	813	936	950	965	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	731	1710	953	1693	985	1001	1668
Antifona k Zach. kantiku	731	1596	953	1694	985	1002	1669
Prosby	732	1711	953	1694	985	1002	1655
Záv. modlitba	732	1596	1597	1695	986	1002	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	733	940	954	970	986	1003	1018
Antifony	733	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	818	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	733	943	957	973	989	1006	1021
Záv. modlitba	732	943	957	973	990	1006	1022

Nešpory:

SO

Hymnus	727	727	1714	959	1698	991	1008	41
Antifony	727	734	945	960	976	992	1009	45
Žalmy	727	734	945	960	976	992	1009	808
Kr. čtení a zpěv	729	736	1717	962	1701	995	1011	45
Ant. ke kant. P. M.	729	737	1596	962	1701	995	1011	45(B)
Prosby	729	737	1718	963	1702	995	1011	46
Záv. modlitba	732	732	1596	1597	1695	996	1012	48
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

Představujeme

vám...

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

NOVINKY MCM s. r. o.

P. Jan Daněk

Sváteční slovo – cyklus B

Promluvy na neděle a svátky.

Brož., A5, 148 stran, předběžná cena 94 Kč

Bratr Amadeus

Myšlenky na neděli – cyklus B

Soubor hlubokých duchovních úvah, které vycházely na stránkách časopisu Světlo.

Brož., A5, 152 stran, předběžná cena 83 Kč

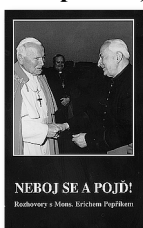
JINÉ TITULY

Neboj se a pojď!

(Rozhovory s Mons. Erichem Pepříkem)

Současný notář olomoucké arcidiecéze, v minulosti generální vikář (v letech 1989–1998), odpovídá ochotně a upřímně na všechny otázky, se kterými se můžeme v dnešní době v životě církve setkat. S velkou moudrostí a bohatou životní zkušeností pohlíží na problémy současnosti velmi střízlivě a přináší tak světlo pramenící z hluboké víry v Boží pravdu, která je neměnná. Černobílá fotografická příloha.

Brož., zúž. A5, 208 stran, 128 Kč

VIDEOKAZETY

Poselství z Garabandalu

Dokumentární film o událostech v Garabandalu, kde se v letech 1961–1965 zjevovala Panna Maria.

Verité, 54 min., 260 Kč

AUDIOKAZETY

Poselství z Garabandalu

Vyprávění o garabandských událostech s českou mluvenými texty.

Verité, 90 Kč

P. Jan Bobčík

To je gól!

P. Jan vypráví na základě svých osobních zkušeností o sportu, o víře v Boha a o tom, jak se dají obě tyto hodnoty v životě spojit.

149 Kč

P. Jan Bobčík

Proč věřit v Boha, když...

Poutavé vyprávění bývalého spirituála Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži o smyslu života, o představě Boha i o tom, proč v něj věřit...

149 Kč

Odevzdanost

Písně Terezie od Dítěte Ježíše a svaté Tváře.

Karmelitánské nakladatelství, 95 Kč

Pražský dětský sbor – Vánoční koledy

Vánoční koledy v úpravě Antonína Tučapského.

Karmelitánské nakladatelství, 110 Kč

Oboroh – Kámen

Duchovní písně známé křesťanské hudební skupiny.

Rosa, 159 Kč

Bambini di Praga – Zpívejte s námi

Převážně vánoční písně populárního dětského pěveckého sboru.

Rosa, 110 Kč

Koledy

Zpívají smíšené sbory pražských chrámů.

Audiokazeta – 100 Kč, CD – 200 Kč

KALENDÁŘE

Kalendář Velkého jubilea 2000 pro děti

Nástěnný kalendář, formát 210 x 365mm, 14 listů, barevný tisk na křídovém papíře.

Odesílatel:

Novinové výtahy

Pláceno převodem 706 035

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inenet.cz; http://www.ova.inenet.cz/svetlo). Registrční značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TÝDENÍKU. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nezveřejněné příspěvky nevracíme.